

Rapla valla külade esindajate ümarlaud

KOOSOLEKU PROTOKOLL

Rapla

18. jaanuar 2018 nr 1

Algus kell 17.00, lõpp kell 19.00

Koosolekut juhatas ja protokollis Rita Triinu Peussa

Osa võtsid:

Tiit Tammsaar - Raka küla, valla Külade Ühenduse juhatuse esimees

Katrin Grichin – Kabala küla

Raul Udam – Ohulepa küla

Margo Aedla – Metsküla küla

Marve Reede – Sikeldi, valla Külade Ühenduse juhatuse liige

Meelika Reede – Hagudi küla

Kairi Kaadu – Purila küla

Harri Riim – Valtu küla

Ain Kalamäe – Kelba küla

Aive Kalamäe – Kelba küla

Taivo Roomann – Suurekivi küla

Raivo Murumägi – Vahastu küla

Kaja Heinsaar – Kaiu piirkonnajuht, Kaiu alevik

Brita Kiik – Tolla küla

Aili Normak – Juuru piirkonnajuht

Anne Leht – Raikküla piirkonnajuht, Lipa küla

Ene Kangur – Raikküla

Irma Robam – Suurekivi küla

Erika Reinumägi – Vahastu küla

Vino Sassi – vallavolikogu kultuurikomisjoni esimees

Margo Hussar – abivallavanem

Piret Minn – vallavanem

Ants Kuningas – Kuusiku küla (Kuusikau ja Iira külade külavanem)

Ivi Sark – Iira küla

Urmas Tulvik – Jalase

Aivi Meister – Nõmme küla

Armar Paidla – Uusküla küla

Ülle Pikkinen – Kuusiku-Nõmme küla

Villu Vasar – Vaopere küla

PÄEVAKORD:

1. Vallavanem Piret Minni tervitus
2. Abivallavanem Margo Hussari tervitus
3. Juuru piirkonna tutvustus –Aili Normak, Juuru piirkonna juht
4. Kaiu piirkonna tutvustus –Kaja Heinsaar, Kaiu piirkonna juht
5. Raikküla piirkonna tutvustus –Anne Kalf, Raikküla Vabaaja Keskuse juhataja
6. Rapla Valla Külade Ühenduse tegevuse ülevaade –Tiit Tammsaar, juhatuse esimees

7. Külavanema statuudist – Ants Kuningas, Kuusiku ja Iira külade külavanem
8. Rapla Maakonna Külade Liidu info –Ivi Sark, juhatuse liige
9. Informatsioonid

1. Vallavanem Piret Minn tutvustab ennast ning tervitab Rapla valla külade esindajaid. Kuusiku ja Iira külade külavanem Ants Kuningas andis vallavanemale üle Kuusiku ja Iira külade inimeste (112in) allkirjadega palvekirja Kuusiku – Rapla kergtee ehitamiseks.

2. Abivallavanem Margo Hussar tutvustab ennast ning tervitab Rapla valla külade esindajaid.

3. Juuru piirkonna külade tegemised

Juuru piirkonna juht Aili Normak tutvustab Juuru piirkonna külade tegemisi. Piirkonnas on 14 küla, 1 alevik. Külavanemad on Järlepa ja Mahtras, aga nad ei ole väga aktiivsed. Rohkem on aktiivsed kohalikud MTÜd. Tubli tegutseja on Järlepa Kodukultuuri Selts. Edendab Järlepa küla elu ja panustab küla investeringutesse: laululava, järve ujumiskoht ja paadisild, mänguväljak. HAKUKE – seltsi ruumid seal, jõusaal. Haldab külakeskust, jõusaali, korraldab avalikku saunateenust.

Pirgu küla selts. Korraldab elu Pirgu terviserajal: suusarajad, terviserajad, ujumiskoht, mänguväljakud, ujumiskoht. Perekond Tammemäe korraldab seda elu seal.

Ahtra Haridusselts. Pole praegu väga aktiivne. Varasemalt aktiivsem. Seltsi elu on pöördvõrdelises sõltuvuses tööhõivega: kui käiakse töö, siis kohalikus elus enam jõudu kaasa lüüa pole.

Need on 3 tugevat seltsi Juuru piirkonnas.

Varasemalt oli Atla Rahvaselts, selle eestvedamisel tekkis Juuru käsitöötuba. Pole enam nii aktiivsed.

Vajalik on külavanema statuut.

4. Kaiu piirkonna külade tegemised

Kaius ei ole ühtegi külavanemat. 12 küla ja 3 suuremat keskust: Kaiu, Vahastu, Kuimetsa.

Seltsi elu on koondunud rahvamajade ümber. Seal on Kaiu piirkonna sädeinimesed.

Ringitegevus on koondunud samuti rahvamajade alla.

5. Raikküla piirkonna külade tegemised

Enne ühinemist oli 22 küla, nüüd 19 küla. 3 küla Märjamaa valla all nüüd (Kõrvetaguse, Pühatu, Riidaku). Praegu on Raikküla piirkonnas 1 külavanem.

Kabala piirkonnas kokku elanikke 545: Jalase 35, Koikse 53, Loe 16, Lõpmetsa 81, Nõmmemetsa 39, Kabala küla 275, Ummaru küla 46.

Raikküla piirkonnas kokku elanikke 570: Kaigepere 38, Keo 57, Lipa 92, Lipametsa 19, Metsküla 13, Nõmmküla 25, Raela 82, Raikküla 244.

Purku piirkonnas kokku elanikke 302: Purku 161, Põlma 48, Vahakõnnu 41, Valli 52.

Tegutsevad kodanikeühendused:

Jalase – Jalase Haridusselts – oma külamaja

Kabala – MTÜ Tammekoor, MTÜ Kappeli Külad – külamaja Kabala mõisas

Keo küla – Keo Küla Selts – külamaja pole, on oma külaplats

Lipa küla – MTÜ Lipa Küla – ruumid Lipa koolimajas

Purku küla – MTÜ Purculi – ruumid Purku koolimajas, oma külaplats, MTÜ Eesti

Huumorimuuseum – ruumid Purku koolimajas, sõlmitud kultuuritegevuse pakkumise leping.

Raikküla – MTÜ Raikküla Kultuurikeskus – Raikküla klubihoone

Külavanem valitud ühes külas – Metskülas – Margo Aedla

Teistes külates on külaelu eestvedajateks MTÜ-de juhatused

Nendes külates, kus külavanem ja MTÜ-d, toimub aktiivne tegevus

Arendusprojektid:

- Purculi – laste mänguväljak, külaplats, laululava, lauad-toolid seltsitegevuseks
- Keo küla – külaplats, suunaviidad KOP-ist
- Lipa küla – lastemänguväljak (teostamisel)
- Kappeli Külad – ujumiskoha väljaehitamine

Kultuurielu edendamine ja mitmekesistamine:

Huumoriõhtud Purkus; suusamatkad, vastlapäevad; sume suveõhtu Väikeste Lõõtspillide Ühinguga Lipal 2017; MTÜ Kappeli Külade ja MTÜ Tammekoori ühine esimese adventiküünla süütamine Kabalas 2014, õpitoad; küla heakorralgute korraldamine, Külapäevade korraldamine –Metsküla, Raikküla

Tähtpäevade tähistamine: jaanipäev – Kabala, Lipa, Raikküla, Keo küla, Metsküla; jõulupeod, uusaastapeod.

6. Rapla Valla Külade Ühenduse tegevuse ülevaade

Tegevus algas Seltsing Rapla vallakülade kogu: Valtu küla arendusprojekt 2009 – Rapla valla külade koosolek Valtu mõisa köögis mai 2009, loodud 2010a. 28. septembril. Seltsinglased olid: Tiit Tammsaar, Aivar Arak, Siim Maiste, Tiiu Saatla, Maiu Kalmus, Ivi Sark, Sandra Mägi, Ludmilla Käsper, Armar Paidla, Alar Mutli, Ulvi Blande, Ülle Laasner
MTÜ Rapla Valla Külade Ühendus on loodud 09.11.2011.a. Liikmeid hetkel 16 : Uusküla, Oela, Kelba, Kodila, Palamulla, Raka, Rõa, Kuusiku-Nõmme, Nõmme, Purila, Hagudi, Ohulepa, Sikeldi, Kuusiku Kandi Külaselts, Aranküla, Ülle (on olnud ka Oola ja Mõisaaseme-Koigi).

Arendustegevused:

Leader projekt „RAPLA VALLA KÜLADE PIIRKONDADEARENGUKAVADE KOOSTAMINE “ 2010-2011, projekti elluviija Vahur Tarkmees (5 ümarlauda kantides, 1 kokkuvõttev ümarlaud, kantide arenguavad – 5)

Korralised arengukava ümarlauad kantides – 2013, 2016

Külade ümarlauad vallavanema juures toimuvad 2014 II kvartalist alates.

Toetused:

Rapla Valla Külade Ühendus on viinud ellu 2012. aastal ühe suure Leader-meetme projekti „Rapla valla külaelu edendamise projekt – külad nähtavaks“, mille kogumaksumuseks oli 7073 eurot.

2013. aastal toetas Kohaliku Omaalgatuse Programm (KOP) külaelu edendamise projekt 1340 €, 2014 967€, 2015 1800 €.

Raplamaa Partnerluskogu on toetanud külaelu tegevusi aastast 2011 (tänuüritused, õppereisid jms).

Külade tähtsad tegemised:

Külade ühenduse logo; 2010 - Külavanema statuut; 2010 - Külavanema märk ; 2011 - Külade ristsõnad; 2011 november- FB leht; 2012 - Külade vaip; 2012 - Külade pusle; 2015 – Bänner; Kleepsud, külade voldik; Külade veerg Rapla Teatajas, artiklid Raplamaa Sõnumites; Külade link Rapla valla kodulehel; Külade ühenduse logoga meened (tassid, särgid, helkurvestid, kausid, parkimiskell, saunalinad jms); Jõulukaart.

Organisatsiooni kuuluvus ja kokkusaamised: Üldkoosolek – erinevates kohtades (Raka külas, Ülle juures, Nõmmes); Jõuluüritused – Kuusikul mitu korda, Nõmme kõrtsi saunas, Valgre toas; 2013 - MTÜ Rapla Maakonna Külade Liidu liige; 2015 - MTÜ Raplamaa Partnerluskogu liige.

Tänuüritused: 2011 – Hagudi kooli võimlas; 2012 – Alu Spordihoone; 2013 – Arturi Trahter; 2014 – Kodila koolimaja; 2015 – Nõmme Kõrts; 2016 – Krantsi Kõrtsis; 2017 – Rapla kultuurikeskus.

Rapla valla sädeinimene: 2006 Alar Mutli (Tõrma); 2007 Rita Peussa (Valtu); 2008 Andra Liibek (Hagudi); 2009 Armar Paidla (Uusküla); 2010 Ülle Rüüson (ülevallaline); 2011 Andro Metsis (Rõa); 2012 Maarika Nurmsoo (Kuusiku); 2013 Marve Reede (Sikeldi); 2014 Harri Riim (Valtu); 2015 Sandra Mägi (Rõa); 2016 Aivi Meister (Nõmme).

Rapla valla küla: 2006 Oela; 2007 Valtu; 2008 Hagudi alevik ja küla; 2009 Kelba; 2010 Rõa; 2011 Kodila; 2012 Sikeldi; 2013 Kuusiku-Nõmme; 2014 Kuusiku; 2015 Valtu; 2016 Nõmme.
Leader talgud: Läbi MTÜ on teinud talgud Oola, Hagudi, Koigi-Mõisaaseme, Raka ja Nõmme külad.

Külade kokkutulekud: 2012 – Oelas; 2013 – Rõas; 2014 – Kuusikul; 2015 – Valtus; 2017 – Palamullas.

Õppereisid: 2010 – Märjamaa vald; 2011 – Vastseliina vald, Võrumaa; 2012 – Metsanurme küla, Harjumaa Jalgrattaretk Alu - Kodila – Kelba; 2013 – Vigala vald; 2015 – Kehtna ja Kärü vald Jalgrattaretk Uusküla – Nõmme; 2016 – Hiiumaa; 2017 – Saaremaa.

Koolitused: 2011-2012 külades ohutuspäevad (Kuusiku, Alu, Kodila, Uusküla, Nõmme, Rõa, Valtu, Oela); 2012 – projektikoolitus, Anneliis Kõiv; 2012 – 2017 Südamepäevad kantides; 2014 – infopäev vallas (rahastusvõimalused jms); 2017 - turvalisuse koolitus; Koolitusi korraldavad nii RAEK kui Kodukant ja külade liit.

Rõa mängud: Rõa küla alustas mängudega 2012. Aastal; Külade ühenduse eelarves alates 2016.a. ; Sportlikud mängud külade võistkondade vahel ..

2017. kokkuvõte:

Tänuüritus Rapla kultuurikeskuses; Kokkutulek Palamullas ; Õppereis Saaremaale; Hagudi kandi kodukohvikud ja heategevuskontsert, Kuusiku 550, Kodila kandi pidustused: Palamulla küünikontserdid, jalgrattamatk jms, Nõmme laat. Toetajad : Tegevustoetus Rapla vallast aastast ; Kohaliku Omaalgatuse programm; Leader programm (projektid, sidusrühma toetus 2015-2017).

7. Külavanema statuudist

Ants Kuningas on Kuusiku Kandi Külaseltsi juhatuse liige.

Osaleb liikumine Kodukant töörühma töös. 2018 vaadatakse üle Eesti külavanemate statuudid.

Rapla vallas täna kehtiv külavanema statuut on hea. Aga alati võib arutleda ja paremaks teha. Kodukandist tuleb varsti juhendmaterjal, mis aitab seniseid külavanemate statuute läbi vaadata. Statuut ei saa olla üle Eesti ühesugused. Ei ole probleem, kui pole külavanemat selles mõttes, et külas saab ka ilma selleta toimetada. Vaja on aga külavanemat küla esindajaks näiteks volikogusse istungile osalema jne.

Külavanematele peab olema tasustamise süsteem (transport, kulud küla esindamiseks).

Külavanemate rotatsioon peab ka olema. Noori tuleb selle juurde tuua. Külavanem on esindaja, patrioot, mitte aukodanik. Külavanem ei saa olla poliitiline ega palgaline.

Kuusiku kergliiklustee on 15a arengukavades, aga raha pole selle jaoks planeeritud. See on vaja ära teha. Kohalik elu peab kajastuma arengukavades.

Ainult külavanemad ei ole need, kes küla informatsiooni edastavad. Võivad olla ka seltsid ja seltsingud.

KOKS ja võimalused omavalitsuse teostamises osalemiseks:

- § 32 lg 1 Vähemalt ühel protsendil hääleõiguslikel valla- või linnaelanikel, kuid mitte vähem kui viiel hääleõiguslikul valla- või linnaelanikul on õigus teha kohaliku elu küsimustes valla- või linnavolikogu või -valitsuse õigusaktide vastuvõtmiseks, muutmiseks või kehtetuks tunnistamiseks algatusi, mis võetakse arutusele hiljemalt kolme kuu jooksul.
- Lg 2 – algatus esitatakse eelnõuna. Kui volikogu pädevuses, siis edastatakse 1 kuu jooksul volikogule
- Lg 3 - Algatuse esitajate esindajal on õigus osaleda algatuse arutelus volikogus või valitsuses.
- § 33 igapähe õigus taotleda volikogult või valitsuselt nende poolt vastuvõetud õigusaktidesse muudatuste tegemist või nende tühistamist, kui nendega on seadusvastaselt kitsendatud tema õigusi

Külavanem KOKS § 58:

- Lg 1 - õigus valida koosolekul alevi-, aleviku- või külavanem

- Lg 2 - alevi-, aleviku- või külavanem võib osaleda vallavolikogu istungil sõnaõigusega
- Lg 3 - volikogu õigus vastu võtta (...) külavanema statuudi (valimise kord, kandidaadile esitatavad nõuded, õigused ja kohustused ning volituste kestuse periood)
- Lg 4 - valla- või linnavalitsuse ülesannete täitmine külavanema poolt sätestatakse lepinguga

Haldusreform ja muutunud olud:

Enne haldusreformi:

Elanikke Rapla vald: 9 243 (01.01.17)

1% hääleõiguslikest elanikest (KOKS § 32 lg 1) 93 hääleõiguslikku elanikku

Külasid 38

Alevikke 3

Linnu 1

Külavanemaid 12

Haldusterritoorium 243,3 km²

Haldusreformi järgselt:

Elanikke Rapla vald: 913 334 (01.01.18)

1% hääleõiguslikest elanikest (KOKS § 32 lg 1) 134 hääleõiguslikku elanikku

Külasid 83

Alevikke 5

Linnu 1

Külavanemaid 16?

Haldusterritoorium ca 800 km²

Uue valla pind on väga suur. Seal on teed ja kommunikatsioonid, need tuleb ära majandada.

Kui Kodukant annab välja külavanema statuudi materjali, siis soovitus sellega tutvuda. Seal on palju praktilisi nõuandeid. Ja seejärel saab avada arutelu, kas olemasolevat Rapla valla külavanemastatuuti muuta või täiendada.

Arutelu: hea, et külavanemastatuut on võetud aruteluks. Peame tähtsustama neid inimesi, kes külavanema ametit peavad.

Saata külavanemastatuut laiali.

Rapla Valla Külade Liit on olemas kui külade katuseorganisatsioon ja edaspidi võiksid uued külad sinna liituda.

Kas on vahet kui külas on MTÜ või külavanem? Esindaja külast võib olla ka mitte külavanem vaid MTÜ või seltsi liige, juhatuse liige – kokkuleppel külaga, ühendusega.

Rapla vallas ei ole seni olnud külavanematele kulude hüvitamist.

Mõte on, et küla MTÜst valitakse esindaja, kes esindab küla. Ei soovita külavanema nimetust, aga küla esindada võib ka nii.

8. Rapla Maakonna Külade Liidu info

Rapla Maakonna Külade Liit külastas Raplamaa Aasta küla nominente. Pandi tähele, et nendes külates ei olnud müügis vabu talusid, kõik olid asustatud. Külade maakondlik tänuüritus toimub 26.01 Raikkülas. Tunnustatakse Aasta küla (4 nominenti), Aasta sädeinimene (6 nominenti), Aasta küla sõber (5 nominenti). Kuidas aga edasi? Jäänud on 4 valda. Maakondlik Külade liit mõtleb selle üle.

Piirkondades on eestvedajat vaja. Oluline on mitte läbi põleda. Peaksime rohkem oma piirkondades käima ja tutvuma paikadega.

Teeninduspiirkonna kontaktisikud kaardistaksid oma piirkonna kontaktide (aktiivsed inimesed, ühendused, ettevõtjad jne piirkonnas) listi, kuhu edastada Külade Liidust tulevat informatsiooni.

Raplamaa Külade Liidul toimub koostöö RAEKiga. Raplamaal osalevad ka Avatud talude päeval talud. Vabatahtlike tunnustamiseks esitage oma külade vabatahtlikke. ANDRASE õppepäevad toimuvad külavanematele või küla esindajale. Oma külade üritused saata Ivile ja

Rita Triinule. Saavad valla ja maakonna kalendrisse üles pandud. EV 100 üritused – vaadake EV 100 kodulehelt infot.

Arutelu: Küladel on vallas katus (näiteks Rapla Valla Külade Ühendus), maakonnas katus (Rapla Maakonna Külade Liit), vabariigis katus (Liikumine Kodukant).

9. Informatsioonid

- Kuni 01.02.18 oodatakse tunnustamiseks nomine Rapla vallas. Tunnustamisüritus 3.03.18 Raplas Sadolin spordihoones.
- Uus valla sümboolika. Kavandid ja info (lipp ja vapp) on valla kodulehel üleval.
- Järgmine Külade ümarlaud toimub 1.märtsil kell 17.00 Raplas.

10. Ettepanekud:

- Oodatakse, et kui avalikus ruumis toimub midagi (puude langetamine, teede remont, riigi maa müük, vallavara müük, erinevad ehitustööd, vm info), siis oodatakse, et antakse see info külavanematele enne kui toimingud tehakse. Vallavalitsus peab mõtlema, kas ja kuidas seda saaks teha.
- Maanteeamet võiks tulla Külade ümarlauda esinema. Üldse teede teema.

Rita Triinu Peussa
koosoleku juhataja